

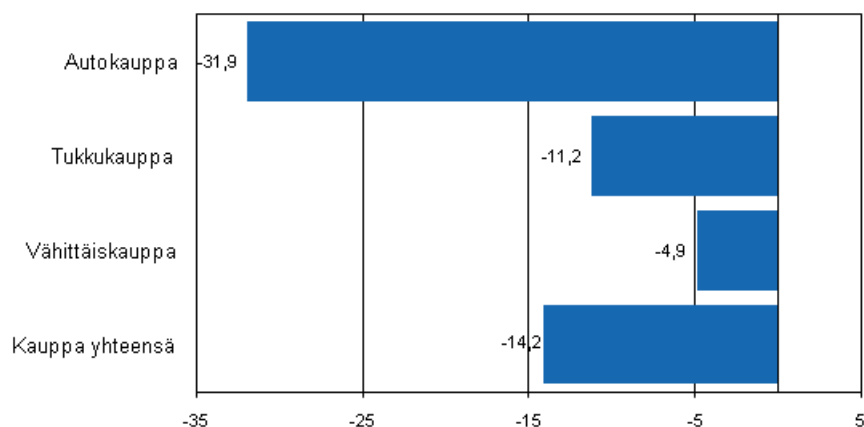
Kauppan varastotilasto

2010, 1. neljännes

Kauppan varastot laskivat 14,2 prosenttia vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä

Kauppan yritysten varastojen arvo oli Tilastokeskuksen mukaan maaliskuun lopussa 14,2 prosenttia pienempi kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Varastojen arvo laski kaikilla kaupan päätoimialoilla. Voimakkainta lasku oli autokaupassa, jossa varastot olivat vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä 31,9 prosenttia pienemmät kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Tukkukaupan toimialalla varastot pienuivät vastaavana ajanjaksona 11,2 ja vähittäiskaupan varastot 4,9 prosenttia.

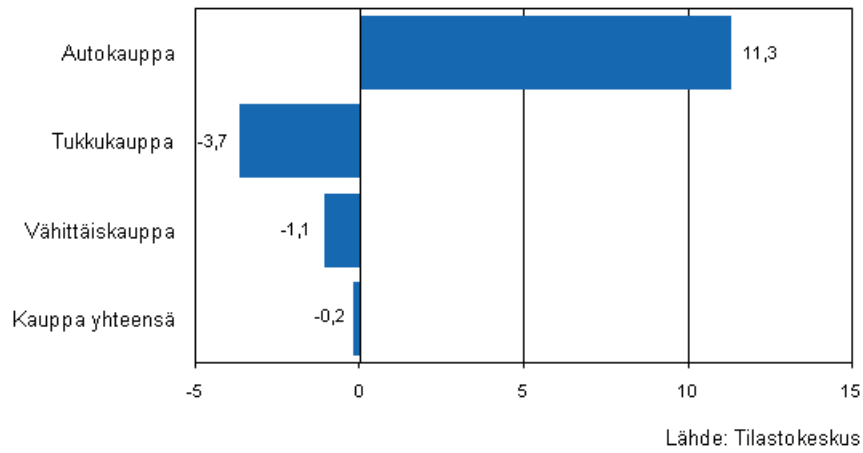
Kauppan yritysten varastojen muutos I/2009 - I/2010, %

Lähde: Tilastokeskus

Edelliseen neljännekseen verrattuna autokaupan varastojen arvo sitä vastoin kasvoi 11,3 prosenttia vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä. Tukkukaupassa varastot supistuivat 3,7 prosenttia ja vähittäiskaupassa 1,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Kaupan yritysten varastojen muutos IV/2009 - I/2010, %

Kaupan varastotilaston aineistossa on tapahtunut muutos autokaupan osalla. Uusista autoista käytetty kirjanpitoarvo muuttui 1.4.2009 lähtien. Autovero ei enää sisälly varastoarvon käsitteeseen vuoden 2009 toisesta tilastoneljänneksestä lähtien.

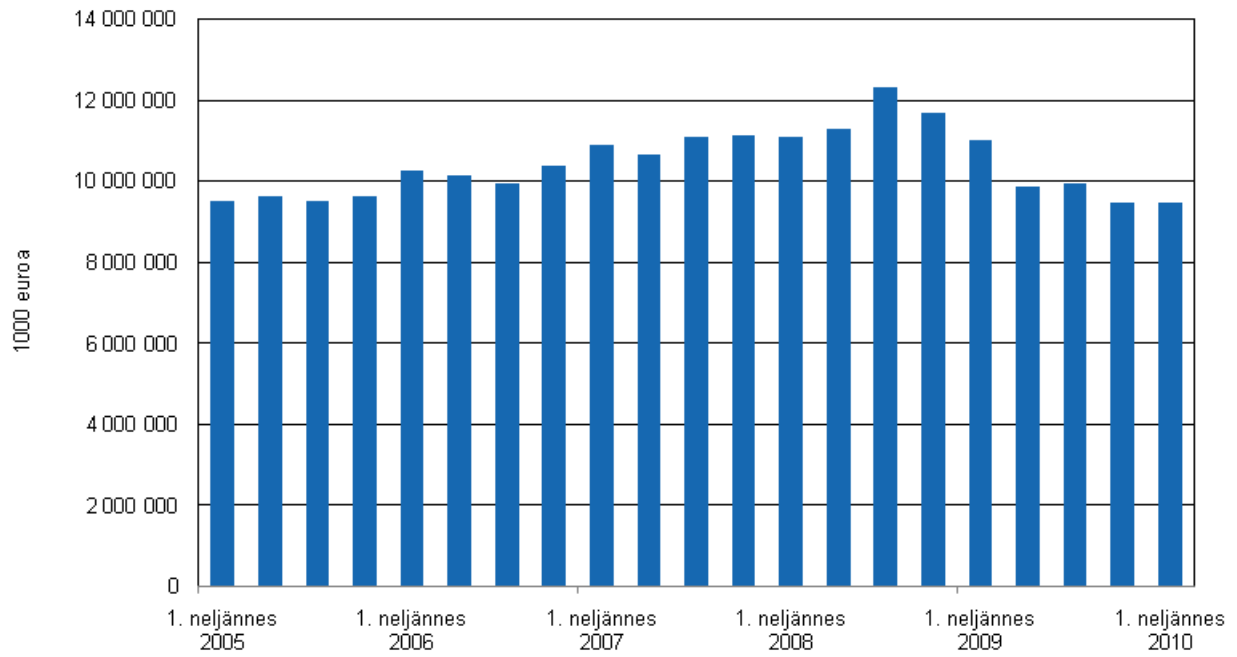
Sisällys

Kuviot

Kaupan varastojen kehitys I/2005 - I/2010.....	4
Laatuseloste: Kaupan varastotilasto.....	5

Kuviot

Kaupan varastojen kehitys I/2005 - I/2010

* Varaston arvo sisältää autokaupan, tukkukaupan ja vähittäiskaupan varastot

Lähde: Tilastokeskus

Laatuseloste: Kaupan varastotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen Liiketoiminnan kuukausikuvaajat-vastuualue tuottaa neljännesvuosittaista kaupan varastotilastoa. Tilastolla kuvataan kaupan toimialalla toimivien yritysten varastojen käypähintaista arvoa tilastoitavan vuosineljänneksen lopussa. Tilaston ensisijainen käyttäjä on Tilastokeskuksen Kansantalouden tilinpito, joka käyttää tietoja varastojen neljännesvuosittaisista muutoksista nettoluotonannon laskennassa.

Kaupan varastotilastoa julkaistiin vuoden 1978 loppupuolelta vuoden 1992 loppuun, jolloin Tilastokeskus lakkautti kaupan varastotilaston tuotannon. Tällöin tilastolle ei ollut riittävää kysyntää ja yritysten tiedonantorasitteen vähentämiseksi tehtiin päätös tilaston lakkauttamisesta. Vuonna 2001 tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen, jotta kansantalouden neljännesvuosittilinpidoissa voitaisiin täyttää Euroopan Unionin tilastoviraston (Eurostat) ja Euroopan keskuspankin asettamat vaatimukset.

Varastotilasto on neljännesvuosittainen harkinnanvaraiseen otokseen perustuva tilasto, joka laaditaan yrityskohtaisten tietojen pohjalta. Otokseen kuuluville Yrityksille lähetetään neljännesvuosittain paperi- tai internetlomake, jolla tiedustellaan niiden varastojen arvoa kyseisen vuosineljänneksen lopussa (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12). Varaston käsite koskee kaikkia niitä tavaroita, jotka yrityksen kirjapidon mukaan luetaan vaihto-omaisuudeksi. Kirjanpitolain 1336/1997 luvun 4 momentin 4 mukaan vaihto-omaisuutta ovat sellaisenaan tai jalostettuna luovutettavaksi tai kulutettavaksi tarkoitetut hyödykkeet.

Kaupan varastotilaston toimialojen luokittelu perustuu TOL 2008:een (Tilastokeskus, Helsinki 2008). Sen pohjalta muodostetaan tilaston julkaisutasot, jotka ovat:

Autokauppa (TOL 45)

Tukkukauppa (TOL 46)

Vähittäiskauppa (TOL 47)

Kauppa yhteensä (TOL G)

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki (280/2004), jonka mukaan tilastoihin tulee ensi sijassa käyttää muihin tarkoituksiin kerättyä tietoa. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä laeista ja asetuksista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaupan varastotilaston laskenta perustuu harkinnanvaraiseen otokseen Suomessa toimivista kaupan toimialan yrityksistä. Otos poimitaan Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä kaupan toimialaan (TOL 45-47) määriteltyjen yritysten joukosta. Otoksen muodostamisen lähtökohtana on valita otokseen liikevaihdolla mitattuna toimialansa merkittävimpiä yrityksiä, joiden liikevaihdon ja varastojen suhde kuvaa mahdollisimman hyvin koko toimialatason liikevaihdon ja varastojen suhdetta. Tilaston tuotannossa käytetään lisäksi yritysrekisteristä saatavia uusimpia yritysten liikevaihtotietoja sekä otoksesta saatavia vaihto-omaisuustietoja. Kaupan varastotilaston otoksessa on noin 300 yritystä.

Kaikkien tiedusteluneljänneksellä vastanneiden yritysten varastojen arvot summataan toimialoittain yhteen. Lisäksi lasketaan myös vastaavien yritysten vuosiliikevaihtojen summat yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta. Summien perusteella lasketaan toimialoittain otoksen varastoarvojen ja liikevaihdon suhde. Suhdeluvun avulla saadaan tilastoitavan toimialan varastojen arvo kertomalla se yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta summatulla koko toimialan vuosiliikevaihdolla. Laskentamenetelmä perustuu oletukseen, jonka mukaan liikevaihdon ja varastojen suhde toimialan sisällä on vakio. Varastojen toimialoittaiset arvot lasketaan kaavalla

$V = C \times (a/b)$, jossa

V = koko toimialan tasolle korotettu varaston arvo,

a = otoksen toimialoittainen varaston arvo,

b = otoksen toimialoittainen liikevaihto ja

C = koko toimialan liikevaihto.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Varastotilaston kyselyyn valitaan toimialoittain riittävä määrä yrityksiä, joiden antamien tietojen pohjalta pystytään luotettavasti kuvaamaan koko toimialan varastojen kehitystä. Tilaston laadinnassa luotettavuuteen pyritään perustietojen huolellisella tarkistamisella sekä otoksen ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta poimittujen yritysten liikevaihtotietojen vuosittaisella päivittämällä.

Julkaistut tiedot voivat tarkentua aineiston täydentymisen tai edellisen neljänneksen tietojen korjaantumisen vuoksi, sillä aineisto täydentyy uusimman julkaisuneljänneksen lisäksi myös sitä edeltävän neljänneksen osalta. Keskimääräinen vastauskato tiedustelussa on n. 3 %.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Varastojen arvotiedot julkaistaan neljästi vuodessa ja ne ilmestyvät 50 päivän viiveellä kuvattavan neljänneksen viimeisestä päivästä. Mikäli julkaisupäivä osuu viikonloppuun julkaistaan tiedot viikonloppua edeltävänä arkipäivänä.

Varastojen arvoja tiedustellaan tilastoitavan neljänneksen viimeisen päivän osalta (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12), jolla kuvataan kyseisen neljänneksen varastojen arvoa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kaupan varastotilastosta julkaistaan neljännesvuosittain tuorein tilasto tiedote. Tiedot julkaistaan myös internetissä tilaston omalla kotisivulla ja tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietojen statfin -tilastopalvelujärjestelmässä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä lähtien julkaistut tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemmin julkaistuihin tietoihin nähden, johtuen laskentamenetelmään tehdyistä muutoksista. Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä alkaen on tilastotuotannossa käytetty yritys- ja toimipaikkarekisteristä poimittuja liikevaihtotietoja aiemmin käytettyjen tilinpäätöstilaston mukaisten liikevaihtotietojen sijaan. Ennen vuoden 2004 neljättä neljännestä julkaistut kaupan varastotiedot ovat keskenään vertailukelpoisia vuoden 2001 toisesta neljänneksestä alkaen, jolloin tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen. Vuosien 1978-1992 laskennassa käytetty menetelmä ei ole täysin vertailukelpoinen uudempaan aineistoon nähden. Tilastokeskuksen internet sivuilla olevissa taulukoissa on neljännesvuosittaiset tiedot TOL 2008 mukaisina vuoden 2005 ensimmäisestä neljänneksestä. TOL 2002 mukaiset tiedot ovat Tilastokeskuksen internet sivuilla vuoden 2001 toisesta neljänneksestä vuoteen 2008.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kaupan varastotilasto kuvaa varastojen arvoa kunkin vuosineljänneksen lopussa. Näin ollen se ei ole täysin vertailukelpoinen yritysten tilinpäätöstilaston vaihto-omaisuustietoon, joka kuvaa tilannetta tilikauden alussa ja lopussa.

Kaupan varastotilasto tuotetaan samoin menetelmin kuin teollisuuden varastotilasto. Tilastot ovat keskenään vertailukelpoisia sekä käsitteiden että tulosten osalta.

Lisätietoja

Krister Elvkulla (09) 1734 2288
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
kauppa.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute